

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 521/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. D., Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. J. L., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru P., Úradu justičnej a kriminálnej polície vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007 a jeho uznesením z 19. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. D. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2011 doručená sťažnosť M. D., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. L., T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru P., Úradu justičnej a kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo

Policajného zboru“) a jeho uznesením sp. zn. ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007 z 19. augusta 2010 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru T. bolo vedené (na základe podania sťažovateľa ako poškodeného z 9. októbra 2006) trestné konanie vo veci podozrenia zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a zo zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Uznesením Krajského riaditeľstva Policajného zboru v T. (ďalej len „krajské riaditeľstvo Policajného zboru“) sp. zn. KRP-27-3/ÚJKP-OVK-2006 z 20. decembra 2006 bolo podľa § 23 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) na základe návrhu sťažovateľa (z 9. októbra 2006 a 27. októbra 2006) vyšetrowanie vo veci podozrenia zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona a zo zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 Trestného zákona vedenej na krajskom riaditeľstve Policajného zboru odňaté Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. a vec bola prikázaná na vyšetrowanie okresnému riaditeľstvu Policajného zboru.

Uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru sp. zn. ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007 z 28. januára 2007 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení poškodeného.

Uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru sp. zn. ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007 z 19. augusta 2010 bolo podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona zastavené s poukazom na to, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

Proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania podal sťažovateľ sťažnosť. Uznesením Okresnej prokuratúry T. (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 81/2007-51

z 22. septembra 2010 bola sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá ako nedôvodná.

V odôvodnení označeného uznesenia okresnej prokuratúry sa okrem iného uvádza:

„... Preskúmaním vyšetrovacieho spisu a sťažnosti som zistil, že sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou a včas, avšak sťažnosť je nedôvodná.

Ako nadriadený orgán rozhodujúci o sťažnosti som zistil, že vyšetrovateľom boli vypočuté osoby formou žiadosti o právnu pomoc, ako aj bolo požiadané o vykonanie výsluchu poškodenej strany M. D. v Českej republike, pričom v písomnom vyjadrení M. D. podrobne popisuje celú genézu jednak svojho súčasného stavu, ako aj časti vývoja svojej podnikateľskej činnosti, súvislosti spoznania sa s L. T., vzájomnú spoluprácu, ktorú však s odstupom času už hodnotí úvahou o zrejme premyslenom konaní L. T. získať náklonnosť M. D. a preto tieto okolnosti riešil M. D. z obavy pred možným neoprávneným konaním L. T. odchodom do Českej republiky. Ďalej bolo zistené, že je preukázaná existencia vzájomného finančného záväzku vo výške 400tis. Slovenských korún popísaná v účtovných dokladoch ako pôžičke, ktorá bola vrátená s riadne zaučtovaným dokladom o vrátení, keď túto účtovnú operáciu vykonala externá účtovnícka firma, k čomu bola ako svedok vypočutá jej zamestnankyňa. I prokurátor si osvojil právny záver vyšetrovateľa v tom, že M. D. vo svojom vyjadrení síce popisuje svoje obavy pod tlakom, ktorých mimo iné sa aj rozhodol odsťahovať do Českej republiky, avšak jedná sa najmä o úvahu, síce podloženú zrejme osobnou negatívnou skúsenosťou z praktík, o ktorých počul aj v súvislosti s inými osobami, avšak tieto vyjadrenia nepreukazujú naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty zločinu vydierania, či iného trestného činu a preto nemohlo byť sťažnosti vyhovené.“

Podnetom na preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora z 19. októbra 2010 sa sťažovateľ domáhal preskúmania postupu a rozhodnutia okresnej prokuratúry a postupu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva Policajného zboru. Jeho podnet bol prísom Krajskej prokuratúry v T. (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 KPt 1332/10-10 z 20. decembra 2010 ako nedôvodný odložený.

Z označeného prípisu krajskej prokuratúry vyplýva, že prokurátorka krajskej prokuratúry sa stotožnila s odôvodnením uvedeným v uznesení okresnej prokuratúry a na toto v podrobnostiach odkazuje, pričom sa podrobne vysporiadala s námietkami sťažovateľa. V prípise sa okrem iného uvádza: „... Podanie JUDr. J. L., právneho zástupcu poškodeného M. D., zo dňa 19. 10. 2010 som posúdila ako podnet v zmysle zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Z tohto dôvodu som preskúmala na vec sa vzťahujúce spisy, pričom som zistila, že tento podnet nie je dôvodný.

Trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, sa dopustí ten, kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel.

Objektom tohto trestného činu je slobodné rozhodovanie človeka, pričom objektívna stránka spočíva v tom, že páchatel' neoprávnene núti iného, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, a to násilím alebo hrozbou násilia alebo inej ťažkej ujmy, kedy čin je dokonaný uvedeným násilným konaním, resp. uvedenou hrozbou.

Na naplnenie tejto skutkovej podstaty sa vyžaduje z hľadiska zavinenia úmysel páchatel'a spočívajúci v násilí, hrozbe násilia alebo hrozbe inej ťažkej ujmy, smerujúcej k núteniu, aby poškodený niečo konal, opomenul alebo trpel.

V danom prípade však absentuje tak objektívna, ako aj subjektívna zložka predmetnej skutkovej podstaty, a to práve samotné úmyselné konanie páchatel'a, nakoľko počas vyšetrovania a vykonaného dokazovania v prípravnom konaní sa zistilo, že skutok, pre ktorý sa predmetné trestné stíhanie vedie, sa nestal, a rovnako ako aj skutočnosť, že v danej veci neboli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona.

Z vykonaného dokazovania a predloženého spisového materiálu vyplýva, že predmetom podaného trestného oznámenia mala byť aj skutočnosť, že neznámy páchatel', podľa vyjadrenia oznamovateľa M. D. ním mal byť L. T., prostredníctvom inej osoby žiadal o vyplatenie sumy 400.000,-Sk od oznamovateľa M. D. s následným nátlakom na oznamovateľa, že ak peniaze nebudú zaplatené, bude zatknutý a bude voči nemu začaté trestné stíhanie.

Počas prípravného konania boli k predmetnej veci vypočutí viacerí svedkovia a zadovážené písomné materiály a doklady, z ktorých okrem iného vyplynulo, že

na predmetných 400.000,- Sk bola uzatvorená dňa 25. 10. 2004 zmluva o pôžičke medzi spoločnosťami R. a. s., zastúpená predsedom predstavenstva M. D. a L. T. - L., zastúpená L. T. Súčasťou vyšetrovacieho spisu je aj príjmový pokladničný doklad č. 24HP120 a výdavkový pokladničný doklad zo dňa 25. 10. 2004, ako doklady o odovzdaní a prevzatí vyššie uvedenej sumy v deň podpisu predmetnej zmluvy, a tiež výdavkový pokladničný doklad č. 25HV072 a príjmový pokladničný doklad zo dňa 23. 02. 2005, kedy došlo k vráteniu uvedenej sumy od L. T. spoločnosti oznamovateľa v zmysle podpísanej zmluvy o pôžičke. Uvedenú skutočnosť vo svojej výpovedi zo dňa 19. 08. 2010 potvrdila aj svedkyňa E. F., ktorá vrátenie uvedenej sumy od L. T. účtovala. Táto potvrdila, že podpis na príjmovom pokladničnom doklade zo dňa 23. 02. 2005 je jej, nakoľko v tom čase ich spoločnosť Ú., s. r. o., D. viedla účtovníctvo pre spoločnosť R. a. s.

Vzhľadom na všetko vyššie uvedené mám za to, že skutok, pre ktorý sa predmetné trestné stíhanie vedie, sa nestal. Zároveň vykonaním dokazovaním nebol preukázaný úmysel páchatel'a iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy nútiť, aby niečo konal, opomenul alebo trpel. ...

K jednotlivým bodom podnetu JUDr. J. L. uvádzam nasledovné:

1/ Predmetná trestná vec bola v zmysle uznesenia riaditeľa Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ T. zo dňa 20. 12. 2006 odňatá príslušnému vyšetrovateľovi a vec bola prikázaná na vyšetrovanie Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ P. Po vydaní predmetného uznesenia v danej veci postupoval a vyšetrovanie viedol osobne príslušný vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ P., ktorý v zmysle ustanovení Trestného poriadku postupoval tak, aby čo najrýchlejšie zadovážil podklady, v danom prípade zabezpečil vykonanie výsluchu svedkov, na objasnenie skutku v rozsahu potrebnom na posúdenie prípadu a zistenie páchatel'a trestného činu. V zmysle ustanovenia § 56 Trestného poriadku je policajt oprávnený vykonať jednotlivé úkony trestného konania mimo svojho obvodu dožiadaním iného policajta, v ktorého obvode má byť úkon vykonaný. Napriek skutočnosti, že predmetné výsluchy vykonal vyšetrovateľ OR PZ v T., o konečnom postupe a vyhodnotení týchto dôkazov, v priamej súvislosti aj s ostatnými zadováženými dôkazmi a materiálmi, rozhodoval príslušný vyšetrovateľ OR PZ v P.

2/ Rozhodnutie o zastavení trestného stíhania je determinované hodnotením zadovážených dôkazov, pri ktorom sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov podľa

§ 2 ods. 12 Trestného poriadku. Skutkový stav bol spoľahlivo preukázaný ostatnými dôkaznými prostriedkami, ktoré vyšetrovateľ do vyšetrovacieho spisu zabezpečil a vykonal, preto aj výsluch osoby Ing. M. K. sa javí pre komplexné posúdenie veci ako nadbytočný. Vyšetrovateľ do vyšetrovacieho spisu zabezpečil relevantné listinné materiály týkajúce sa osoby Ing. M. K., a to uznesenie o prerušení trestného stíhania zo dňa 27. 02. 2006 a zápisnicu o výsluchu svedka-poškodeného Ing. M. K. zo dňa 08. 08. 2005 a plnomocenstvo od M. D.

Oznamovateľom navrhovaný výsluch Ing. M. K. by podľa názoru tunajšej prokuratúry neviedol k zisteniu nových relevantných skutočností dôležitých pre toto trestné konanie, pričom na správne a objektívne rozhodnutie bolo zabezpečených dostatok iných dôkazných materiálov tak, ako je uvedené aj vyššie.

3/ Vykonalie predmetných konfrontácií sa opäť v kontexte s ostatnými dôkazmi javí ako nadbytočné a neúčelné, pričom treba poukázať na skutočnosť, že na správne a objektívne rozhodnutie bolo zabezpečených dostatok iných dôkazných materiálov, ktoré v potrebnom rozsahu preukázali skutočnosť odôvodňujúcu postup vyšetrovateľa spočívajúci v zastavení predmetného trestného stíhania, a to v súvislosti s už spomenutou zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

4/ Odopretie poškodenému nazrieť do vyšetrovacieho spisu bolo vyšetrovateľom odôvodnené v správe Okresnej prokuratúry T. zo dňa 10. 09. 2008, ktorá rozhodovala o žiadosti poškodeného M. D., podanej prostredníctvom vtedajšieho právneho zástupcu JUDr. D. A., o preskúmanie dôvodov odmietnutia práva nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu. V danom prípade vyšetrovateľ postupoval v súlade s ustanovením § 69 ods. 2 Trestného poriadku, ktorého postup bol zo strany Okresnej prokuratúry T. aj následne preskúmaný a akceptovaný. Zo strany poškodeného alebo jeho právneho zástupcu nebola podaná ďalšia žiadosť na preskúmanie dôvodnosti postupu prokurátora Okresnej prokuratúry T. v zmysle § 69 ods. 2 Trestného poriadku.

Na základe uvedeného považujem rozhodnutie vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania ako aj uznesenie prokurátora o zamietnutí sťažnosti za správne a zákonné, bez zistení akýchkoľvek nedostatkov. Preto Váš podnet zo dňa 19. 10. 2010 ako nedôvodný odkladám, bez prijatia prokurátorských opatrení a týmto ho považujem zo strany Krajskej prokuratúry T. za vybavený.“

Opakovaným podnetom na preskúmanie zákonnosti vybavenia podnetu z 24. februára 2011 sa sťažovateľ domáhal preskúmania postupu a rozhodnutia krajskej prokuratúry. Jeho opakovaný podnet bol prísom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/4 Gpt 19/11-7 z 19. apríla 2011 ako nedôvodný odložený.

Z označeného prípisu generálnej prokuratúry vyplýva, že prokurátor generálnej prokuratúry sa stotožnil s odôvodnením uvedeným v prípise krajskej prokuratúry, na ktoré v podrobnostiach odkazuje. V prípise sa okrem iného uvádza: „...Vaše námietky, uvedené v opakovanom podnete nie sú nové. Uvádzali ste ich v priebehu vyšetrovania i v pôvodnom podnete. Krajská prokuratúra sa nimi podrobne zaoberala, vo svojom vybavení na ne veľmi podrobne a vyčerpávajúcim spôsobom reagovala a v konečnom dôsledku sa s nimi bezozbytku vyrovnala. Ak napriek tomu uvedené námietky opakujete a nad ich rámec neuvádzate žiadne nové skutočnosti, potom treba Vaše námietky označiť za subjektívnu polemiku so závermi prokuratúry, a ako také ich označiť za nespôsobilé revidovať citované vybavenie.

Nad rámec dôvodov, uvádzaných v citovanom vybavení považujeme za potrebné ešte uviesť:

Pokiaľ sa domáhate v opakovanom podnete opakovaného preskúmania skutočnosti, že hoci vec bola pridelená vyšetrovateľovi Okresného riaditeľstva policajného zboru v P. a napriek tomu časť úkonov vykonal vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva policajného zboru v T., ktorému bola pre možnú zaujatosť odňatá, treba poukázať na skutočnosť, že Vaše metódy zastupovania poškodeného boli obdobné. Napriek závažnosti skutku, pre ktorý bolo trestné stíhanie začaté ste sa prakticky nezúčastnili žiadneho vyšetrovacieho úkonu, ale na tieto ste posielali svojho advokátskeho koncipienta, ktorý sa taktiež žiadneho úkonu nezúčastnil, poznatky o priebehu konania Vám odovzdával len sprostredkovane. V priebehu vyšetrovania ste ani Vy, ani Váš predchodca JUDr. A. nenamietal ani raz, že úkony vykonáva dožiadaný vyšetrovateľ, že vypočutý svedok M. K. nie je ten svedok, výsluchu ktorého sa dožadujete. Pokiaľ teda namietate podľa Vás hrubé porušenie zákona zo strany

vyšetrovateľa, treba pripomenúť, že ani Vaše počínanie v procesnom postavení zástupcu poškodeného nie je celkom v súlade so zákonom a záujmami klienta.

K meritu veci treba ešte pripomenúť ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por. podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutočný stav veci a to, v rozsahu nevyhnutnom pre ich rozhodnutie. Podriadené prokuratúry správne zhodnotili, že zadovážené dôkazy na takéto rozhodnutie postačujú, pričom vykonanie iných dôkazov nemôže dokumentáciu skutkového stavu zásadne zmeniť. S týmto záverom sa bezvýhradne stotožňujeme, a v súlade s nimi existujúca dôkazná situácia v objektívnej rovine neumožňuje dospieť k záveru o vyvodení trestnej zodpovednosti voči konkrétnej osobe.

Aj vo zvyšnom obsahu považujeme písomné vybavenie krajskej prokuratúry za vecne i obsahovo správne, a pretože neuvádzate žiadne iné, nové argumenty, než tie, ktoré boli predmetom toho vybavenia odkazujeme na ich správne skutkové a právne závery.

S poukazom na uvedené dôvody Váš opakovaný podnet zo dňa 24. februára 2010 ako nedôvodný odkladáme.“

Sťažovateľ sa podaním zo 4. mája 2011 označeným ako „Žiadosť o preskúmanie postupu prokurátora pri vybavení jeho opakovaného podnetu“ domáhal preskúmania postupu prokurátora generálnej prokuratúry. Jeho podnet bol pripísom generálnej prokuratúry č. k. IV/4 Gpt 19/11-4 z 10. mája 2011 „bez prijatia ďalších opatrení“ odložený.

Sťažovateľ tvrdí, že „... ako poškodený v trestnom konaní uvedenom v bode I. tejto sťažnosti, ktoré bolo na základe rozhodnutia o odňatí a prikázaní veci od začiatku vedené na Okresnom riaditeľstve PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície, sa v súlade s ustanovením § 53 ods. 1 Tr. por. dal na základe plnomocenstva zo dňa 7. 6. 2010 udeleného advokátovi JUDr. J. L., T., zastupovať v tomto trestnom konaní splnomocnencom. Túto skutočnosť splnomocnenec sťažovateľa oznámil príslušnému vyšetrovateľovi PZ, ktorý vec realizoval, listom zo dňa 23. 6. 2010, ktorým zároveň požiadal o informáciu o stave trestného konania a tiež v zmysle § 54 ods. 1 Tr. por. oznámil, že sa chce zúčastniť na všetkých úkonoch, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený a požiadal o oznámenie času a miesta vykonania takýchto úkonov, pričom v prílohe tohto listu bolo

vyšetrovateľovi PZ predložené plnomocenstvo na zastupovanie poškodeného. Následne splnomocnenec poškodeného prostredníctvom advokátskeho koncipienta požiadal vyšetrovateľa PZ o možnosť vyhotovenia fotokópií z listín obsiahnutých vo vyšetrovacom spise za účelom ich preštudovania a podania dôkazných návrhov v súlade s jeho oprávnením ako splnomocnenca poškodeného podľa § 54 ods. 1 Tr. por. Vyhotovenie fotokópií z listín obsiahnutých vo vyšetrovacom spise nebolo splnomocnencovi poškodeného umožnené a bolo mu umožnené len preštudovanie vyšetrovacieho spisu s možnosťou robenia poznámok z jeho obsahu, čo aj splnomocnenec poškodeného realizoval prostredníctvom advokátskeho koncipienta. Toto bolo umožnené splnomocnencovi poškodeného až dňa 26. 8. 2010, pričom však už dňa 19. 8. 2010 vyšetrovateľ PZ vydal uznesenie, ktorým podľa § 215 ods. 1 písm. a) Tr. por. trestné stíhanie, ktoré bolo začaté za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., zastavil z dôvodu, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a takéto uznesenie aj doručil advokátskemu koncipientovi splnomocnenca poškodeného pri realizácii nahliadnutia do vyšetrovacieho spisu na Okresnom riaditeľstve PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície dňa 26. 8. 2010. Splnomocnenec poškodeného proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa PZ podal sťažnosť zo dňa 30. 8. 2010, pričom pri jej vyhotovení mohol vychádzať len zo skutočností, ktoré preštudovaním vyšetrovacieho spisu a urobením poznámok z jeho obsahu zabezpečeným prostredníctvom advokátskeho koncipienta zistil. Až následne na základe opakovaných telefonických žiadostí a aj za súčinnosti prokurátora Okresnej prokuratúry T. bolo zo strany vyšetrovateľa PZ umožnené splnomocnencovi poškodeného dňa 12. 10. 2010 vyhotoviť fotokópie z obsahu vyšetrovacieho spisu v danej veci, čo splnomocnenec poškodeného zabezpečil prostredníctvom advokátskeho koncipienta. Až z obsahu takto získaných listín z vyšetrovacieho spisu splnomocnenec poškodeného zistil, že zo strany vyšetrovateľa PZ, ktorý na Okresnom riaditeľstve PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície túto trestnú vec realizoval, došlo k viacerým hrubým pochybeniam pri vedení vyšetrovania v tejto veci, ktoré mali za následok nesprávne a prinajmenej predčasné rozhodnutie o zastavení trestného stíhania. Najzávažnejšie z týchto pochybení spočívalo v tom, že hoci zo skutočností uvedených v bode I. tejto sťažnosti vyplýva, že trestné konanie bolo od začiatku vedené na Okresnom riaditeľstve PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície práve preto, že vyšetrovanie tejto veci bolo v záujme dosiahnutia nezávislosti a nestrannosti vedenia

vyšetrovania odňaté Okresnému riaditeľstvu PZ v T., Úrad justičnej a kriminálnej polície z dôvodov uvedených v rozhodnutí o odňatí a prikázaní veci, tak napriek tomu výsluchy podstatnej časti svedkov boli vykonané prostredníctvom dožiadaného vyšetrovateľa PZ na Okresnom riaditeľstve PZ v T., Úrad justičnej a kriminálnej polície. Tým bol podľa sťažovateľa celkom zmarený účel rozhodnutia o odňatí a prikázaní veci, ktoré smerovalo k zabezpečeniu vykonania trestného konania nezávislým a nestranným orgánom činným v trestnom konaní. Zároveň došlo vo vyšetrovaní tejto trestnej veci aj k ďalším hrubým pochybeniam, ktoré však pre posúdenie dôvodnosti tejto sťažnosti nie sú právne významné.“

Sťažovateľ taktiež namieta, že „napriek hrubým pochybeniam vo vyšetrovaní danej trestnej veci vrátane realizácie viacerých vyšetrovacích úkonov prostredníctvom orgánu, ktorému bola vec v záujme zabezpečenia jej nezávislého a nestranného vyšetrovania odňatá, bola sťažnosť poškodeného proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ o zastavení trestného stíhania zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. uznesením Okresnej prokuratúry T. č. 1 P v 81/2007-51 zo dňa 22. 9. 2010, z odôvodnenia ktorého nie je vôbec zrejmé, ako sa prokurátor vypořiadal so skutočnosťou, že podstatná časť vyšetrovacích úkonov bola vykonaná orgánom činným v trestnom konaní, ktorému bolo vyšetrovanie veci odňaté.“

Podľa sťažovateľa „postupom popísaným v bode II. tejto sťažnosti došlo pri vyšetrovaní trestnej veci, ktorá bola vedená na Okresnom riaditeľstve PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície pod ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007, k porušeniu základného práva sťažovateľa na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom orgáne Slovenskej republiky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Sťažovateľ tvrdí „že jeho základné právo na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom orgáne Slovenskej republiky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené tým, že vo vyšetrovaní v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície pod ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007, v ktorom bol sťažovateľ procesnou stranou ako poškodený, bola vykonaná podstatná časť

vyšetrovacích úkonov prostredníctvom policajného orgánu, ktorému bolo vyšetrovanie veci odňaté a že nápravu tohto protiprávneho stavu je možné dosiahnuť len zrušením právoplatného uznesenia o zastavení trestného stíhania a následným riadnym vykonaním vyšetrovania tým policajným orgánom, ktorému bola vec prikázaná na vyšetrovanie. Preto sa sťažovateľ domáha touto sťažnosťou jednak vyslovenia porušenia jeho základného práva týmto spôsobom a jednak zrušenia tohto rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie tomu policajnému orgánu, ktorý mal vyšetrovanie v danej trestnej veci podľa rozhodnutia o odňatí a prikázaní veci vykonať.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo M. D. na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom orgáne Slovenskej republiky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom pri vyšetrovaní trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície pod ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007 vykonaním úkonov vyšetrovania vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva PZ v T., Úradu justičnej a kriminálnej polície, ktorému bola vec odňatá, porušené bolo.

2) Uznesenie vyšetrovateľa PZ, Okresného riaditeľstva PZ v P., Úrad justičnej a kriminálnej polície pod ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007 zo dňa 19. 8. 2010, ktorým bolo podľa § 215 ods. 1 písm. a) Tr. por. zastavené trestné stíhanie začaté za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému riaditeľstvu PZ v P., Odbor kriminálnej polície na ďalšie konanie.

3) Okresné riaditeľstvo PZ v P. je povinné nahradiť M. D. trovy konania vo výške 314,18 EUR, na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. L., advokáta v T., vedený vo V. a. s. pobočka T., č. ú..., VS: 3810 do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (napr. m. m. I. ÚS 178/09, IV. ÚS 428/09, IV. ÚS 126/2011), o to viac, že je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd nie je oprávnený prijať na ďalšie konanie sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby vo veci porušenia jej základných práv alebo slobôd, ak

o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody (II. ÚS 54/02).

Ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ, zastúpený v tomto prípade kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 postupom okresného riaditeľstva Policajného zboru ako orgánu činného v prípravnom konaní (konkrétne vyšetrovateľa), teda vo fáze trestného stíhania do podania obžaloby a jeho uznesením sp. zn. ČVS: ORP-60/OVK-PD-2007 z 19. augusta 2010.

Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor, ktorý má vo svojej dispozícii právne prostriedky, ktorých uplatnenie mohol sťažovateľ uplatňovať.

Právnym prostriedkom, ktorým sa sťažovateľ môže v rámci prípravného konania domáhať preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí vyšetrovateľa a prokurátora, je aj podnet podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre môže podávateľ podnetu žiadať o preskúmanie zákonnosti jeho vybavenia opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Podľa názoru ústavného súdu je podnet podľa § 31 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre účinný prostriedok, ktorým sťažovateľ mohol žiadať (a aj žiadal) o preskúmanie postupu dozorujúceho prokurátora a domáhať sa ochrany svojho základného práva ne byť stíhaný inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m. m. IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05).

Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v trestnom konaní (konkrétne v konaní predchádzajúcemu podaniu obžaloby) k dispozícii právne prostriedky, ktorými mohol (a ktoré aj využil) v rámci uplatnenia svojho práva na obhajobu účinne namietať porušenie svojich základných práv nezákonným postupom vyšetrovateľa, ktoré neboli odstránené v priebehu prípravného konania.

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Aplikujúc princíp subsidiarity na vec sťažovateľa ústavný súd konštatoval, že v danom prípade nemá právomoc preskúmať namietaný postup a namietané uznesenie okresného riaditeľstva Policajného zboru o zastavení trestného stíhania, keďže toto podliehalo prieskumnej právomoci okresnej prokuratúry, ktorá ho aj na základe sťažnosti

sťažovateľa preskúmala. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľa ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa jeho ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011